národní
úložiště
šedé
literatury

Literka - listopad 2012. (Informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě)

Památník písemnictví na Moravě
2012

Dostupný z http://www.nusl.cz/ntk/nusl-135900

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 26.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě

LITERKA

listopad 2012

Milí čtenáři Literky,
věřím, že jste si všemi smysly užili podzimně zbarvené přírody podobně jako účastníci výletu s Klubem přátel krajinou Moravského krasu. Malé ohlédnutí za tímto putováním Vám nabídne Martina Chmelařová. Po krásném podzimu nastanou chladné, zimní večery – nejlepší čas pro psaní. Uprostřed tohoto čísla najde mládež téma dalšího ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy. Rádi se s Vámi také podělíme o sledování úspěchů jedné z laureátek této soutěže Andrey Jarošové. Z jejího rozhovoru s otcem, horolezcem Radkem Jarošem, vznikla kniha, za niž autorka získala na 22. Podzimním knižním veletrhu cenu. Více o veletrhu prozradí nejen krátký článek v tomto čísle, ale jistě i jeho ředitelka – spisovatelka a překladatelka Markéta Hejkalová. Tato osobnost, která je nejen pojmem pro české spisovatele a nakladatele, bude hostem listopadového StřeDění. Budeme si s ní povídat také o její vlastní literární tvorbě, o jejím vztahu k Finsku a tamní kultuře nebo o jejích předcích, od nichž mohla čerpat spisovatelské a překladatelské zkušenosti.

Listopadová Literka k Vám přichází v netradiční růžové podobě, plná květin a růží obzvláště. Ráda bych Vás tímto pozvala na další ročník úspěšné a oblíbené floristické soutěže Brněnská růže.

Vaše Romana Macháčková

» Editorial
» Nejbližší akce a výstavy
» Listopadová výročí
» Pošli to dál!
» Tisíciletá růže
» Slavnostní předání nových prostor
» Tři otázky pro Slávka Rabušice
» Bránou Moravského krasu
» Památník v Havlíčkově Brodě

Verše měsíce listopadu

Jan Skácel: Kolik příležitostí má růže

Dnes večer přišla ke mně na návštěvu růže.

Ve dvou jsme seděli
a ona, orosená, čistou vodu pila,
má návštěvnice, skvělá růže bílá,
v skleničce srdce mého.

Některá (nejen) literární výročí měsíce listopadu

9. listopadu 1846

byla podána žádost o vydávání časopisu s názvem Týdenník, list ponaučný a zábavný, jehož první číslo vyšlo v Brně až 6. ledna 1848. V redakci byli Vincenc Furch, Jan Helcelet, František Matouš Klácel, Matěj Mikšíček, Jan Ohéral a Alois Vojtěch Šembera. Obsahem bylo toto periodikum ryze české; reagovalo na vývoj české společnosti a přinášelo zajímavé dokumenty. Časopis se zabýval také česko-moravskými vztahy; jeho velká část byla věnována literatuře. Prostor pro publikování v něm dostávaly i ženy, např. básnířky Karolina Klenová, Berta a Marie Sevčíkovy nebo Veronika Vrbíková. Týdenník přestal vycházet v únoru 1849.

1. listopadu 1866

vyšlo v Brně první číslo časopisu Veselé listy, v němž se objevovala především politická satira. Jeho majitelem byl Karel Václav Klíč, výtvarník spojený se vznikem fotografického ateliéru Rafael a proslulý vynálezem hlubotisku. Redaktorem a nakladatelem pak František Vymazal, novinář, překladatel a lingvista, který se zvídítelní jazykovými učebnicemi „Snadno a rychle“. Veselé listy obsahovaly sedm různých rubrik, např. humoristické a satirické povídky nebo tehdy oblíbenou formu dopisů psaných ončekud někam pod názvem „Z Prahy do Drnovic na Hanę“. Rubrika „Bodláčí“ se postupně rozšiřovala, přinášela parafráze na lidové písně, aforismy ad. Charakteristické byly Veselé listy také „parlamentní“ satiru.

Nejbližší akce Památníku písemnictví na Moravě

Rendez-vous o desáté

Pravidelné čtvrteční mimořádné programy pro návštěvníky od 9 do 99 let (a více) na vybraná témata vždy v 10 hod.: 1. listopadu – Velká Morava; 8. listopadu – Rukopisy; 15. listopadu – J. A. Komenský; 22. listopadu – Literární Morava; 29. listopadu – Velká Morava

10. listopadu, od 14 do 16 hod., Kroceni literární múzy pro všechny

Basnická dílna Tvůrčího psaní v rámci festivalu Den poezie. Přijďte si zahrát tvořivé hry se slovem a versováním na téma „Pře-stupi“ do Rajhradu! Památník písemnictví na Moravě se připojuje básnickou dílnou k festivalu Den poezie, v jehož rámci během čtrnácti listopadových dnů pořádají knihovny, literární spolky, školy, divadla i jednotlivci po celé zemi poetické akce pro veřejnost.

16.–18. listopadu, floristická soutěž Brněnská růže

17. ročník mezinárodní soutěže květinářů a floristů; první akce pro veřejnost v nově zrekonstruovaných prostorách benediktinského kláštera.

Letošní ročník soutěže na téma „Výstava a vernisáž“ proběhne v pátek 16. listopadu, veřejnosti budou dílna soutěžících představena v sobotu a neděli (17. a 18. listopadu) od 10.00 do 16.00 hodin.

21. listopadu, 17 hod., StřeDění: Pod rouškou Bílé noci

Povídání se spisovatelkou a překladatelkou Markétou Hejkalovou o její vlastní tvorbě, Finsku, knižním veletrhu i inspiračním rodinném zázemí. Zazní ukázky z nejnovější knihy Markéty Hejkalové Andělé dne a noci.

Bránou Moravského krasu

Kdo nelenil a druhou říjnovou sobotu se s Klubem přátel vypravil do Moravského krasu, byl odměněn. Barevná paleta listů, hřejivé paprsky slunce opírající se do našich zad i vodní hladiny Křtinského potoka, mohutné skály i volně roztroušené balvany, to vše na člověka zapůsobí.

Perla barokní Moravy, poutní chrám Panny Marie ve Křtinách od známého J. B. Santiniho-Aichela – první cíl celodenního výletu. Dál už naše kroky vedly přes vesnici Habrůvka, Křtinským údolím k Býčí skále, kde jsme se zaposlouchali do literárních ukázek několika pověstí a básní s tematikou Moravského krasu. O dalších autorech a umělcích, které tato příroda oslovila, byl další příspěvek, tentokrát u Františčiny huti v Josefovském údolí. Posledním zastavením byl adamovský kostel sv. Barbory s prohlídkou pozoruhodného díla gotického umění, Světelského oltáře.

Výlet „Bránou Moravského krasu“ zakončil naši letošní turistickou sezonu, ale věřím, že se setkáme buď přímo v Památníku na některé z dalších akcí, nebo virtuálně na jeho profilu na Facebooku.

Památník v Havlíčkově Brodě

Stejně jako v loňském roce i letos se Muzeum Brněnska prezentovalo na Podzimním knižním veletrhu. Letošní 22. ročník byl pro pobočku Památník písemnictví na Moravě velmi radostný. Dlouhou řadu autorských čtení známých i méně známých autorů na stáncích ostatních nakladatelů doplnil Památník čtením mladé brněnské spisovatelky a scenáristky Andrey Jarošové, vítězky II. ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy. Andrea Jarošová spolu se svým otcem, horolezcem Radkem Jarošem, získala za knihu Hory, má panenko Cenu čtenářů knihovny Vysočiny a posluchačů Českého rozhlasu Region. Cena byla předána na slavnostním vyhlášení v pátek 19. října ve velkém sále Staré radnice v Havlíčkově Brodě. Právě z vítězného titulu zazněly ukázky přímo ve výstavním stánku Muzeí z Jihomoravského kraje, kde Muzeum Brněnska vystavovalo společně s dalšími šesti muzei a galeriemi (Technickým muzeem v Brně, Regionálním muzeem v Mikulově, Muzeem Blansko, Galerií výtvarného umění v Hodoníně, Muzeem Vyškovska a Jihomoravským muzeem ve Znojmě). Podepsaný výtisk knihy Hory, má panenko věnovali autoři do sbírek Památníku. O letošní ročník veletrhu, na němž se představilo 170 vystavovatelů, měla veřejnost opět velký zájem. Navštívilo ho přibližně 15 000 čtenářů a milovníků knih. I ve velké konkurenci významných českých vydavatelů publikace jihomoravských muzeí a galerií nabízené stejně jako loni pracovníky Památníku písemnictví na Moravě, kteří celou akci organizačně zajišťují, nezapadly a mezi návštěvníky našly své obdivovatele i zákazníky.

PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ

Vydává Muzeum Brněnska,
připravuje Památník písemnictví na Moravě.
Klášter 1, 664 61 Rajhrad, tel.: 547 229 136
e-mail: rajhrad@muzeumbrnenska.cz, www.muzeumbrnenska.cz
Odpovědný redaktor: Vojen Drlík
Redaktor: Romana Macháčková
Autoři textů: Kristýna Cimalová, Martina Chmelařová,
Romana Macháčková, Bohumil Zavadil
Vychází desetkrát ročně, číslo 9, ročník 6.

POŠLI TO DÁL!

U příležitosti státního svátku „Den vzniku samostatného Československého státu“ vyhlašuje Rada Jihomoravského kraje již posedmé literární soutěž pro mládež s názvem Skrytá paměť Moravy. Soutěž si klade za cíl podpořit regionální cítění a uvědomění mladé generace a rozvíjet její slovesnou tvořivost.

Nový ročník soutěže vyhlásila na slavnostním podvečeru „Ať žije republika!“ v Památníku písemnictví na Moravě paní JUDr. Hana Holušová, vedoucí Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu JMK. Ve světle odkazu Cyrila a Metoděje mohou být prozaické texty na téma ***„Pošli to dál!“*** zpracovány jako skutečný či smyšlený příběh osobností moravských a českých dějin, které zásadně a pozitivně ovlivnily své současníky i budoucí generace i jako příběh těch, kteří jejich poselství přijali, a to jim ovlivnilo život.

Soutěže se mohou zúčastnit mladí lidé mezi 12 a 19 lety, kteří pošlou do 31. března 2013 soutěžní text na adresu Památníku písemnictví na Moravě. Během ledna až března budou pořádány v moravských městech bezplatné semináře tvůrčího psaní s názvem Krocení literární múzy, které žákům a studentům pomohou téma rozvinout. Texty zaslané do soutěže posoudí odborná porota a slavnostní vyhlášení výsledků proběhne v druhé polovině června ve Slovanském hradišti v Mikulčicích.

Aktuální podmínky soutěže, její statut a přihlášku naleznou zájemci na webových stránkách vyhlašovatele a pořádajících institucí – Muzea Brněnska a Masarykova muzea v Hodoníně: www.kr-jihomoravsky.cz, www.muzeumbrnenska.cz, www.masaryk.info.

SLAVNOSTNÍ PŘEDÁNÍ NOVÝCH PROSTOR

V pondělí 8. října 2012 v odpoledních hodinách převzalo Muzeum Brněnska do své péče stavebně zrekonstruované prostory jižního křídla prelatury benediktinského kláštera v Rajhradě. Při této slavnostní příležitosti promluvil v kapitulní síni hejtman Jihomoravského kraje JUDr. Michal Hašek, převor benediktinského opatství v Rajhradě P. Augustin Gazda OSB a ředitel Muzea Brněnska Mgr. Antonín Reček spolu s vedoucím Památníku PhDr. Vojenem Drlíkem. Z kaple se shromáždění odebralo do letního refektáře v nově zrekonstruovaných prostorách. Zde čekalo na přítomné přihlížející překvapení v podobě vystoupení sólistů baletu Národního divadla Brno. Zatančil Jan Fousek, držitel dvou Cen Thálie, s taneční partnerkou Eriko Wakizono. V oživené prostoře byla přestřižena páska a hosté se slavnostně zapsali do pamětní knihy Památníku. Veřejnosti budou nové prostory trvale zpřístupněny v průběhu 1. čtvrtletí roku 2013.

TISÍCILETÁ RŮŽE

ANEB O BRNĚNSKÉ RŮŽI A NÁRODNÍ GENETICKÉ BANCE RŮŽÍ VE STŘEDNÍ ODBORNÉ ZAHRADNICKÉ ŠKOLE A SOU RAJHRAD

Žádná jiná květina nebyla nikdy tolik opěvována jako růže. Byla a je tou květinou, ke které se obracejí básníci, květinou, která je na nesčíslných obrazech, květinou, jejímž prostřednictvím milenci vyznávají svoji lásku.

Víme, že růži znali již obyvatelé starověkých civilizací. V Egyptě existovaly celé plantáže růží, které se dovážely na císařský dvůr do Říma. Raný středověk jim zprvu nepřál, což souviselo s nevázanými antickými růžovými radovánkami. Lidé však tyto květy tak milovali, že je církev vzala na milost a zasvětila růže Panně Marii.

Není tedy náhodou, že při Střední odborné zahradnické škole Rajhrad vznikla Národní genetická banka růží. S budováním této kolekce se začalo v roce 2005 v areálu rajhradské školy, dnes je její součástí kolem dvou set odrůd růží. Jsou jak od českých šlechtitelů, tak i od pěstitelů z Maďarska nebo Německa. Jednotlivé květiny slouží nejen jako zásobárna pro další množení a výsadbu, ale i jako zdroj genetického materiálu pro šlechtitele. Rozkvetlá zahrada je přístupná široké veřejnosti. Pro ni je také připravována již sedmnáctým rokem floristická soutěž Brněnská růže, při jejíž organizaci je Zahradnická škola významným spolupořadatelem. Hlavní slovo má ovšem od prvopočátku Bohuslav Rabušic, známý milovník květin a výborný organizátor. K němu se přidávají další – v minulosti např. Svaz květinářů a floristů ČR, za podnikatele firma Park, v.o.s. Dnes je strategickým partnerem této soutěže firma Vonekl, s.r.o. v čele s Pavlem Rymelem. Partnerem bývá vždy i instituce, v jejíchž zdech se jednotlivé ročníky odehrávají. V letošním roce

je to Památník písemnictví na Moravě. Výstava se uskuteční v nově zrekonstruovaných prostorách benediktinského kláštera, které byly Památníku slavnostně předány 8. října 2012 k užívání a poprvé při této příležitosti se ozdobené uměním floristů představí veřejnosti. Zahradnická škola Vás zve nejen na letošní ročník Brněnské růže, která se koná ve dnech 16.–18. listopadu, ale i na své Dny otevřených dveří ve dnech 16.–17. listopadu 2012.

Bohumil Zavadil, Romana Macháčková

3 otázky pro Slávka Rabušice

Brněnská růže se v tomto roce bude konat již po sedmnácté. Zavzpomínáte na její začátky a pro Vás osobně nejhezčí ročníky? Jak vlastně vznikl nápad pořádat tuto soutěž?

Před dvaceti lety, když jsem začal mimo pěstování květiny i aranžovat, jsem zjistil, že v Brně ani na Moravě není žádná floristická soutěž, kde by mohli studenti zahradnických škol a profesionální floristé ukázat odborné i laické veřejnosti své umění. V rámci mého tehdejšího působení na Střední zahradnické škole v Brně–Bohunicích jsem inicioval vznik této akce, z níž se postupem času stala nejnavštěvovanější a co do počtu soutěžících i největší mezinárodní floristická soutěž v Česku a na Slovensku. Hned od začátku jsem chtěl jít vlastní cestou a nikoho nekopírovat, zaměřil jsem proto Brněnskou růži uměleckým směrem.

Soutěž se stěhovala po zajímavých prostorách města Brna, zmínit mohu např. Starou i Novou Radnici, Palác šlechtičen, hrad Špilberk nebo Galerii Sýpku, vzhledem k mé spolupráci s brněnskými divadly jsme měli možnost soutěžit a vystavovat květinové výtvory v Mahenově divadle, v Divadle Husa na provázku a v HaDivadle. A právě tyto ročníky, kde soutěžní témata byla zadávána v souvislosti s divadlem (kytice na premiéru, květinový šperk na večerní šaty), byly pro mne nejzajímavější a nejpůsobivější. A také nejsvobodnější, nespoutané konvencemi, s odpovědností sám sobě. Nemohu nezmínit konvent Milosrdných bratří na Vídeňské ulici v Brně, další z úžasných míst. I proto se velmi těším na letošní ročník, který má téma Výstava a vernisáž.

Letos se soutěž bude konat v nově zrekonstruovaných prostorách prelatury benediktinského kláštera v Rajhradě. Jaká kritéria hrají při výběru místa konání nejpodstatnější roli?

Každoročně hledáme prostory, které jsou krásné, působivé a zajímavé. Navíc dostatečně prostorné, aby v nich mohlo soutěžit kolem čtyřiceti floristů, našla se místa pro zázemí, odborné komise, doprovodné výstavy a akce, a také aby následná výstava v prostoru vynikla. Brněnská růže každoročně přivítá několik tisíc návštěvníků, kteří potřebují volný průchod mezi nasvícenými exponáty, a navíc mít možnost seznámit se s architektonicky a historicky zajímavými prostory. Mojí specializací je aranžování květin v historických interiérech a pořádání květinových výstav na hradech a zámcích. Hledám proto prostory, které jsou mi nejbližší. Nově otevřený a zrekonstruovaný letní refektář mezi ně nepochybně patří. A v Rajhradě sídlí i Střední odborná škola zahradnická, jeden ze spolupořadatelů soutěže.

Kam se za Brněnskou růží vydáme příští rok a jakému tématu se budou soutěžící věnovat?

Mám v úmyslu vrátit se po roce do konventu Milosrdných bratří v Brně. A téma je dané už nyní – smuteční floristika. Na první pohled se toto téma může zdát zvláštní, hlavně co se mezinárodní soutěže týká. Jde ovšem o významný směr ve floristice, který si zaslouží propagaci a osvětu, a bezesporu se můžeme těšit na velmi krásné a elegantní květinové výtvory.

*Renomovaný florista **Slávek Rabušic** je nejen zakladatelem soutěže Brněnská růže, ale sám se věnuje instalaci tematických výstav po celé republice stejně jako vedení odborných floristických seminářů pro veřejnost.*